

Färdplan mål 6 - 29.6.2023

MÅL	ÅR	ÅTGÄRDENS NAMN	BESKRIVNING AV ÅTGÄRD	LÄNKAR	ANSVARIG AKTÖR	STATUS
Åtgärder för fossilfri vägtrafik						
6	2023	Stöd till laddinfrastruktur	För att accelerera utvecklingen i riktning mot fossilfri vägtrafik, stöder landskapsregeringen laddningsinfrastruktur för företag, kommuner, bostadsaktiebolag och bostadsfastighetsbolag som planerar att installera snabbladdningsapparatur för fordon.	https://www.regeringen.ax/infrastruktur-kommunikationer/energi/bidrag-stod-energiinstallationer	LR-Infra	Under arbete
6	2023	Reglering av laddinfrastruktur	Den enskilde bör få rätt till laddinfrastruktur vid lägenhet. En brett utbyggd laddinfrastruktur är viktigt för att ställa om driften i vägtrafiken. Laddplats ökar därtill attraktionskraften hos fastigheter, vilket gör att det även finns en marknadsmässig drivkraft hos fastighetsägare. Reglering om att undanröja hinder för hyrestagare att få tillgång till laddning av elfordon väntas ingå i EUs nya energiprestandadirektivet som förväntas klubbas av EU:s institutioner under 2023. Landskapsregeringen kommer att påbörja lagstiftningsarbete för att implementera EU-direktivet antagligen under 2024.			Inte påbörjat
6	2023	Alla offentligt upphandlade person- och godstransporter som utförs på väg drivs fossilfritt	Offentlig sektor upphandlar när det är möjligt fossilfria transporter. Enligt LL om tillämpning på Åland av rikslagar om offentlig upphandling tillämpas (med vissa undantag, se 5 §) rikets lag om miljö- och energieffektivitetskrav vid upphandling av fordon och trafik tjänster. Enligt lagstiftningen måste offentliga aktörer vid vissa upphandlingar av transporter upphandla en viss andel som drivs med fossilfria drivmedel. Detta gäller vissa typer av upphandlingar av exempelvis sophämtning, kollektivtrafik på väg, posttransporter på väg och pakettransporter. Inom landskapsregeringens upphandling av kollektivtrafiken inom tätorten ställs krav på fossilfri drift. Målet är att även landsortstrafiken på sikt ska drivas fossilfritt. I den senaste upphandlingen av tätortstrafik våren 2023 har landskapsregeringen följt EU-direktivet om rena fordon vilket innebär att av de upphandlade fordonen (4 st) ska 20,5% vara eldrivna och ytterligare 20,5% utsläppsfria så som det definieras inom direktivet.			Under arbete

MÅL	ÅR	ÅTGÄRDENS NAMN	BESKRIVNING AV ÅTGÄRD	LÄNKAR	ANSVARIG AKTÖR	STATUS
6	2023	Fossilfria fordon i offentlig sektor	Den offentliga sektorn och dess bolag arbetar för en fossilfri bilpark senast 2030. Samtliga nya person- och paketbilar som köps till offentlig sektor från år 2022 drivs fossilfritt. Befintliga person- och paketbilar drivs fossilfritt senast 2030 genom inköp av biobränslen eller genom att införskaffa nya fossilfria fordon.			Under arbete
6	2023	Kollektivtrafikutveckling	Landskapsregeringen arbetar kontinuerligt med att utveckla kollektivtrafiken. Landskapsregeringen har ett trafikförsörjningsprogram för perioden 2023 – 2026. Målet är att den åländska kollektivtrafiken ska drivas fossilfritt. Genom LL om tillämpning på Åland av rikslagar om offentlig upphandling tillämpar Åland (med vissa undantag) rikets lag om miljö- och energieffektivitetskrav vid upphandling av fordon och trafiktjänster. I den senaste upphandlingen av tätortstrafik våren 2023 har landskapsregeringen följt bestämmelserna i 11 § i rikets lag ovan och EU-direktivet om rena fordon vilket innebär att av de upphandlade fordonen (4 st) ska 20,5% vara eldrivna och ytterligare 20,5% utsläppsfria, vilket i praktiken är två av fyra bussar. Elbussar kommer alltså att användas i kollektivtrafiken framöver men de kommer att finnas tillsammans med konventionella bussar under en övergångsperiod.		LR-infra ansvarar för utvecklingsprojektet, men det förankras brett inom det åländska samhället.	Under arbete
Åtgärder för fossilfri uppvärmning						
6	2023	Utbyte av fossila uppvärmningssystem	Landskapsregeringens stöd beviljas till momsregistrerade företag, bostadsaktiebolag och bostadsfastighetsbolag som planerar att konvertera sitt oljebaserade värmesystem eller sina oljedrivna processer till användning av icke fossila energikällor. Landskapsregeringen har även för privatpersoner ett inkomstbaserat stöd som kan beviljas för byte av huvudvärmekälla från oljeeldning till fasta biobränslen, fjärrvärme eller värmepump som är ansluten till ett vattenburet värmesystem.	https://www.regeringen.ax/infrastruktur-kommunikationer/energi/bidrag-stod-energiinstallationer	LR-Infra	Under arbete

MÅL	ÅR	ÅTGÄRDENS NAMN	BESKRIVNING AV ÅTGÄRD	LÄNKAR	ANSVARIG AKTÖR	STATUS
6	2023	Energieffektivisering	Inom fastighetsbranschen finns potential att sänka energiförbrukningen. Landskapsregeringen har stödordningar för förstudier för hållbar resursanvändning samt för installation av solceller för företag. Solcellsstödet för företag minskar bolagets behov av att köpa in elenergi. Landskapsregeringen stöder förstudier som innehåller exempelvis åtgärder för energieffektivisering, energikartläggningar och insatser för effektivare resursanvändning. Landskapsregering följer upp på vilka andra sätt energiprestandat i det befintliga byggnadsbeståndet kan förbättras.		LR-Infra	Under arbete
6	2023	Hållbart byggande	Offentlig sektor arbetar genom egna val för ett hållbart byggande. Landskapsregeringen tar fram en strategi för hållbart byggande och genomför informationsinsatser för att öka kunskapen. Fastighetsverket och övriga branschaktörer deltar i strategiarbetet. Strategin kommer att innehålla mål för minskade utsläpp i byggprocessen, vilket är utsläpp av konsumtionstyp som kopplar till det strategiska utvecklingsmålet 7 "Hållbar produktion och konsumtion".		LR-Infra	Under arbete
Åtgärder för skogs- och jordbruket						
6	2023	Kolsänkor	Kolsänkorna behövs för att Åland ska uppnå klimatneutralitet, då vissa typer av utsläpp är svåra och dyra att fasa ut. Ökning av kolsänkorna är en av de mest kostnadseffektiva kompenserade åtgärderna. En arbetsgrupp under mål 6 är tillsatt för att utreda de åländska kolsänkorna.		LR-Näring, miljö	Under arbete

MÅL	ÅR	ÅTGÄRDENS NAMN	BESKRIVNING AV ÅTGÄRD	LÄNKAR	ANSVARIG AKTÖR	STATUS
Åtgärder för fossilfri skärgårdstrafik						
6	2023	Fossilfri skärgårdstrafik	Skärgårdstrafiken står för 8 % av Ålands CO2-utsläpp (energi- och klimatstrategi 2015). En uppgradering av skärgårdstrafikens flotta till fossilfri drift är en tidskrävande och investeringsintensiv uppgift. Landskapsregeringen verkar för att driften så snart som möjligt blir fossilfri genom investering och utveckling. Landskapsregeringen skickade till lagtinget under våren 2023 meddelandet "Vägen mot en fossilfri skärgårdstrafik" och senare under 2023 har infrastrukturavdelningen tagit fram utredningen "Mot ett fossilfritt tonnage" som lägger förutsättningarna för en framtida fossilfri skärgårdstrafik.		LR-Infra, Ålands lagting	Under arbete
Åtgärder för fossilfri elproduktion och elanvändning						
6	2023	Vindkraft	Vindkraften är den största producenten av fossilfri elenergi på Åland. Efter att Långnabbprojektet driftsattes under våren 2022 höjdes vindkraftens andel från ca 18 % till ca 65 % av den årliga elförbrukningen. Landskapsregeringen arbetar för att möjliggöra storskalig havsbaserad vindkraft i de åländska havsområdena genom projekt Sunnavind. Den årliga energipotentialen på ~20 TWh är ~60 större än den totala elkonsumtionen på Åland. Därmed är projektet i högsta grad inriktad på energiexport.		LR-Infra	Under arbete
6	2023	Solenergi	Energi- och klimatstrategin stipulerar att solenergins effekt på Åland ska uppgå till 17 MW 2030. Den nu installerade effekten uppgår till ca 9 MW. Landskapsregeringen ger investeringsstöd för solceller till företag. Landskapsregeringen har 2023 konkurrensutsatt ett finansieringsstöd för storskaliga solcellsanläggningar som finansieras med medel från EU:s fond för återhämtning och resiliens (1M€). Tre projekt med en sammanlagd effekt på 8 MW har tilldelats detta stöd. I och med detta uppnås det uppsatta målet på 17 MW.		LR-Infra	Under arbete

MÅL	ÅR	ÅTGÄRDENS NAMN	BESKRIVNING AV ÅTGÄRD	LÄNKAR	ANSVARIG AKTÖR	STATUS
6	2023	Efterfrågeflexibilitet	Behovet av efterfrågeflexibilitet växer bland annat på grund av ökad vindkrafts- och solenergiproduktion. Målet är att minska elimportbehovet genom lagring av överproduktion samt styrning av konsumtionsmönster för att minska förbrukningstoppar. Lagring och flexibilitet genomförs genom vidareförädling av elenergi till fossilfria energibärare (Power2X).		LR-Infra	Inte påbörjat
Övriga åtgärder						
6	2023	Klimatlag	En klimatlag för Åland skulle systematisera, tydliggöra och strukturera klimatarbetet inom samhällets olika sektorer. En klimatlag skulle ge ökad demokratisk legitimitet och förankring åt klimatarbetet. Åland har redan klimatmål antagna inom ramen för barkraft.ax (Åland klimatneutralt 2035), men lagstiftning utgör den högsta normbindande ordningen i vår samhälle. Om Åland via en klimatlag kodifierar klimatmålen antagna av barkraft.ax skulle självstyrelsen lägga sig på minst samma ambitionsnivå som Finland och övriga nordiska grannländer vad avser klimatarbetet. I dag utgör klimatarbetet på Åland ett i hög grad oreglerat område och en juridiskt vit fläck för självstyrelsen.		LR, lagtinget	Under arbete
6	2023	Utredning om växthusgasutsläpp	Landskapsregeringen beställde 2022 en utredning om växthusgasutsläpp på Åland och de åtgärder som bör prioriteras. Utredningen och dess förslag på åtgärder och utsläppsbudget färdigställdes i början av 2023. Denna rapport utgör en viktig grund för det fortsatta arbetet och kommer att vara underlag för kommande åtgärdsförslag för att minska det åländska klimatavtrycket.		LR-infra	Under arbete